

REDAKCJA I ADMINISTRACJA BIAŁYSTOK WYKŁAD KOSCIUSZKI

Biennik Białostocki

10 GROSZY w prasownicy z obniżeniem do 5 groszy lub przy zakupie 100 egz. 3.- miesięcznie

Legia Honorowa na piersiach polskich oficerów

W ub. poniedziałek — jak donosiliśmy — odbyła się w gmachu MSWojsk dekoracja wyższych oficerów polskich orderami Legii Honorowej.

Ataki na rząd w Izbie Deputowanych za dewaluację franka

PARYŻ, 29.9.

Izba Deputowanych zebrała się dziś o godz. 9 rano...

Juz na posiedzeniach klubów poselskich okazało się, że dewaluacja franka wywołuje poważne rozbieżności...

Najbardziej jasnowo zaznaczyły się te rozbieżności w łonie partii radykalnej, która dopiero po dramatycznej interwencji swego prezesa dep. Daladiera...

Popierała projekty te również socjaliści i komuniści, chociaż z zastrzeżeniami — żądania wprowadzenia ruchomej tabelli płac...

(Dalszy ciąg na str. 2-giej)

Śnieg i mróz w Małopolsce

Chłody ogarnęły całą Polskę

ZAKOPANE, 29.9. Od kilku dni spadają śniegi, które zabieliły szczyty Tatr.

W poniedziałek śnieg zaczął padać w samym Zakopanem, pokrywając białym puchem dachy, placce i drzewa.

Prace Rządu przed zwołaniem Parlamentu

Do 15 października zostaną zakończone prace nad przygotowaniem projektów dekretów.

Po 15 października będą opracowywane projekty ustaw, jakie miały być wniesione do Sejmu i Senatu.

Od 8 października zorganizowana będzie dla członków komisji inwestycyjnej Sejmu i Senatu 3-dniowa wycieczka, dla zapoznania się w terenie z potrzebami inwestycyjnymi kraju.

Obligacje

Pożyczki Narodowej na spłatę zadłużenia w Ubezpieczalniach

Ubezpieczalnie społeczne przyjmują obligacje 6 proc. Pożyczki Narodowej na spłatę niektórych zadłużeń powstałych w czasie do 1.IV.1935 r.

Obecnie Ministerstwo Opieki Społecznej przedłużyło ten okres do dn. 1 stycznia r. p., co umożliwi licznym dłużnikom instytucji ubezpieczeniowych datę długów obligacji pożyczki.

Ameryka Południowa nie chce komunistów

3 państwa podpisały specjalny układ

RIO DE JANEIRO, 29.9. Rząd urugwajski, według doniesień z Montevideo, miał wyrazić zgodę na wniosek ambasadorów Argentyny i Brazylii, proponujących zawarcie układu między tymi trzema państwami...

Techniczne przeprowadzenie wykonania tego porozumienia będzie już w najbliższym czasie tematem narad przedstawicieli cyplomatycznych. Argentynie Ministerstwo Spr.

Próbki win zaleszczyckich dla P. Prezydenta i Naczelnego Wodza

Po święcie winobrania w Zaleszczykach p. wojewoda tarnopolski Dr Błkch bawiąc służbowo w Warszawie...

P. Prezydent i Naczelny Wódz okazali żywe zainteresowanie dla produkcji wina promowego w trw. cieplnych powiatów Podola i wyrazili szczerą troskę o dobrobyt i rozwój wini, produkowanych na południowych terenach województwa tarnopolskiego.

Prezydent Azana żąda kapitulacji Madrytu

Po klęsce pod Toledo wojska rządowe uciekają do stolicy

(Telefon własny)

PARYŻ, 29.9.

Z okazji zdobycia Toledo i uwolnienia Alkazaru, panuje po stronie powstańczej niesłychany entuzjazm.

W Seville gen. Queipo de Llano wygłosił podniosłe przemówienie, witane z entuzjazmem przez tłumy Konsulowie Włoch i Niemiec złożyli gen. Queipo de Llano wyrazy podziwu dla bohaterstwa obrony Alkazaru.

Radiostacja sewilska ogłosiła urzędową zapowiedź: „Wyzwolenie Hiszpanii jest bliskie, gdyż nieprzyjaciel jest już właściwie rozbity”.

Po zdobyciu Toledo, wojska powstańcze przygotowują obecnie koncentrację na atak na Madryt.

Walki zakończone zajęciem Toledo, trwały zaledwie ośmiem dni.

W dn. 21 września zajęcie miasta Maqueda i Torrijos były zwastaniami upadku Toledo.

Wojska ptk. Yague wdarły się do Maqueda

o godz. 10-ej po zdobyciu na bagnety pozycji przeciwnika. Wojska rządowe poniosły ciężkie straty.

O godz. 22 kolumna ptk. Yague wkroczyła do Torrijos, leżącego o 22 km. od Toledo. Akcja ta otworzyła całkowicie drogę do Toledo i spowodowała zalamanie się linii obronnej Madrytu.

24 września siły atak rządowych

wojsk załamał się i 26 b. m. wojska ptk. Yague przeszły do zwycięskiej ofensywy.

Okrucieństwo

TOLEDO, 29.9. — Korespondent Havasa podaje, że wszyscy księża katedry w Toledo zostali rozstrzelani z wyjątkiem jednego, który w podziemiach Alkazaru odprawił mszę św.

Pochód gen. Franco na Madryt

w jak najszybszym tempie

TENERIFA, 29.9. — Radioklub tutejszy potwierdza wiadomość o zajęciu przez nacjonalistów miejscowości Elbarna Froncie Guipuzcoa.

Samoloty generała Mola bombardowały Bilbao i okolicy rządowe znajdujące się na wprost portu.

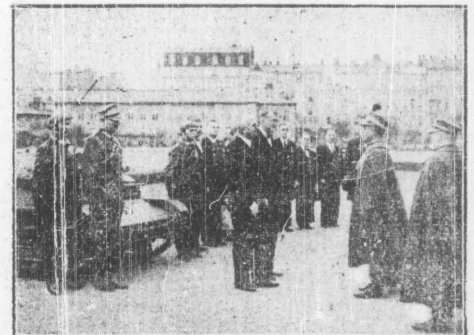
Nacjonalistów załamała w przestrzeni kilku kilometrów drogi z Toledo do Madrytu, a ogień karabinów maszyno-

wych udaremnia koncentrację marksistów, cofających się na Madryt.

Zapewniają tu, że prezydent Azana ustąpił i że anarchiści gotowi są przejąć władzę, aby usiłować powstrzymać pochód wojsk gen. Franco, który, jak oświadczył, będzie maszerował na Madryt z jak największą szybkością.

(Dalsze wiadomości z Hiszpanii na str. 2-cj.)

Czołg w darze dla wojska polskiego

Możem przekazać p. ministrowi gen. Kasprzyckiemu tankietki, ufundowane ze składek urzędników i robotników fabryki „Lignosa” w Katowicach

Sfery gospodarcze i giełda wobec dewaluacji franków

Sfery gospodarcze i finansowe w Polsce oczekują z dużym zainteresowaniem, jak zarządzą giełda pieniężna w Warszawie na poniedziałkowym zjeździe. W sobo-

tę bowiem giełda pieniężna, jak zwykle, była nieczynna.

Zebrań giełdowe odbyły się normalnie, a giełda warszawska zachowała wobec reformy walutowej we Francji, w Szwajcarii i Holandii całkowity spokój.

W sferach giełdowo-financewych podkreślano, że Polska na skutek wprowadzenia w końcu kwietnia r. b. ograniczonego dewizowych posiadania odmienny system finansowo-gospodarczy w porównaniu z krajami, które w ślad za Francją zmuszone były do obniżenia parytetu swych walut.

Polska nie potrzebuje wprowadzać zmian w zasadniczej linii swej polityki finansowo-gospodarczej, jak to uczyniła Szwajcaria i Holandia, i ze spokojem oczekwać może rozwoju wydarzeń monetarnych.

W sferach giełdowych wskazywano, że należności polskie we Francji są niewielkie, a więc gospodarka nasza nie poniesie na skutek dewaluacji franka poważnych strat. Natomiast Polska jest dłużnikiem Francji i krajów, dewaluujących

swe waluty w ślad za nią. Polska, jako dłużnik krajów dewaluujących pieniądze, odnieść może pewne korzyści.

Jeśli chodzi o eksport polski do Francji, to składa się on głównie poza węglem i drzewem z artykułów rolnych. Wobec spodziewanej wyższej cen artykułów żywnościowych na rynku francuskim, wydaje się, że polski eksport rolny nie powinien ponieść strat we Francji.

Tendencja dla dewiz zagranicznych, zwłaszcza angielskiej i walut, związanych z blokiem sterlingowym, na zjeździe giełdy warszawskiej była dość słaba. Natomiast wystąpiła na początku zebrania giełdowego, jak zwykle w sytuacjach podobnych do obecnej, wyższa papierów procentowych, zarówno prywatnych jak i państwowych.

Zwyżka kursów oblała również papiery dywidendowe, a zwłaszcza akcje Banku Polskiego i akcje metalurgiczne. Na ogół zebranie giełdowe upłynęło w nastroju spokojnym.

Naczelný Wódz u podhalańskich strzelców

Dnia 4 października odbędzie się doroczne święto Strzelców podhalańskich, które z uwagi na zapowiadany przyjazd gen. Smięgłego...

Rydzka będzie miało niezwykle podniosły przebieg. W uroczystości tej wezmą udział delegacje pułków i organizacji.

Ataki na rząd za dewaluację franka Izba Deputowanych rozpatruje ustawy finansowe

(Dokończenie ze str. 1-ej).

W imieniu porządkowego stronnictwa radykalnego przemawiał b. min. Georges Bonnet, który wypowiadał się w imieniu stronnictwa za przyjęciem projektu ustawy...

Reynaud wskazał, że chodzi mu o to, aby rząd zmienił całkowicie swą politykę budżetową...

Izba deputowanych uchwaliła całość projektu ustawy o dewaluacji franka 350 głosami przeciwko 231.

Senat poczyna zmiany w ustawie

PARYZ, 29.9. — Senacka komisja finansowa przystąpiła do rozpatrzenia projektu ustawy o dewaluacji franka...

Fundowanie samolotów równoznaczne ze zbiorą na F.O.N.

Uchwała Rady Ministrów z dn. 25 b. m. w sprawie zimowej pomocy dla bezrobotnych...

„Fundowanie samolotów i szkolenie rezerwy lotniczych jest zagadnieniem zasadniczym dla obrony kraju...”

Czerwoni dygnitarze opuszczają Madryt

Telegram własny

PARYZ, 29.9.

Zdaniem powstańców fachowców wojskowych zalecie Toledo oznacza koniec czerwonych rządów w Hiszpanii.

Wojśko powstańcze no zaczęło mosty Castellan rozszarpać w pogoni za uciekającym mordercą...

Według pogłosek, kursujących w stolicy, większość dygnitarzy i ministrów ucieka ze stolicy do Walencji.

Zmiany w sądownictwie

Jak się do wiadomości Alencja „Iskra”, dotychczasowy prezes sądu apelacyjnego w Krakowie...

Chleb zdrożał w Gdańsku

GDAŃSK, 29.9. Z dniem dzisiejszym cena chleba w Gdańsku podwyższona została o 20 procent.

Powrót komendanta głównego policji z Budapesztu

Wczoraj w południe powrócił do Warszawy z Budapesztu komendant główny policji państwowej gen. Kordian Zamorski.

W powitaniu wzięli udział: kierownik inspekcji nadsej. dr L. Nagler, naczelnicy wydziałów Komendy Głównej P. P., komendant m. Warszawy, komendant wojewódzki...

Lwów zwyciężył w Turnieju lotniczym

W dniu wczorajszym zakończony został 6-ty konkurs Lotniczy Turystyczny. Wyniki zawodów nie zostały jeszcze ogłoszone...

W konkurencji juniorów zdobył zwycięstwo pilot s. ybowcowy Zbigniew Żabki z aeroklubu lwowskiego...

Zderzenie samolotu z okrętem Śmierć 9 osób w morzu

RZYM, 29.9. Z Bengasi w Trypolisie donoszą o straszącym katastroficznie lotniczym, w której zginęło 9 osób.

grałta mimo odniesionych ran znalazł wyrostek z se swej kabiny i został uratowany.

Zawiła sprawa ślubu cywilnego przed sądem

Mąż dwu żon i ksiądz na ławie oskarżonych. Przed sądem okr. w Kolomyi stał proboszcz z Rosochacza...

zawarł ślub cywilny. Małżonkowie wzięli ślub w 2-óch latach do kraju. Wkrótce rozszedł się, przy czym Ksieżka zamieszkała z rodzicami w Mateuszowie.

Pozdrowienie hitlerowskie obowiązuje duchowych

BERLIN, 29.9. Naczelna instancja kościoła ewangelickiego w Niemczech — wydział kościelny Rzeszy — w porozumieniu z kościołami krajowymi powzięła ostatnio uchwałę w sprawie obowiązujucego pozdrowienia hitlerowskiego...

ewangelickich również wiede, gdy występują oni w szatach kościelnych. Jedynie podczas nabożeństwa duchowny może stosować zwykły okłonienie rękami...

Pływający trybunał szafuje wyrokami śmierci

BARCELONA, 29.9. Trybunał lądowy urzędujący w pobliżu parowca „Uruguaj” skazał 4 oficerów pułku kawalerii w Santiago...

Cierpienia 1930 obłożonych w Alkazarze

Bez wody — o czarnym chlebie — żywieni końskim mięsem. TOLEDO, 29.9. Kadeeci, którzy byli obłożeni w Alkazarze...

Majątki na parcelację wykupione przysusowo

W dzisiejszym numerze Dzienniku Urzędowego ogłoszono rozporządzenie Rady Ministrów z 28 b. m. zawracające wykaz zmian nieruchomości ziemskich...

Światowa koalicja antyniemiecka pragnie stworzyć Komisję Litwinów

GENEWA, 29.9. Za interesowanie dyplomatów i dziennikarzy skupiało się dziś wokół przemówienia kom. Litwinów w dyskusji na Zgromadzeniu Ligi Narodów.

Wojna powstańcza w Hiszpanii

Główna bitwa o Madryt a jednocześnie o całą Hiszpanię rozegra się w samych bramach stolicy. Dopiero za łotwiszkiem madryckim generał zaczyna się korzystać z wal. tuż zbudował czerwoni silne umocnienia...

Wojna powstańcza w Hiszpanii

Podczas posiedzenia gabinetu prezydent wypowiadał się mial rzekomo za kapitulację Madrytu, ażeby przez poddanie się uniknąć rozlewu krwi i zniszczenia miasta.

Wojna powstańcza w Hiszpanii

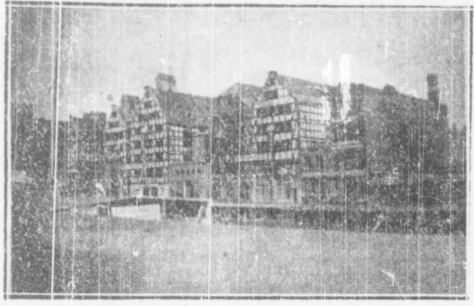
Wojna powstańcza w Hiszpanii. Władze w Madrycie jest fakt że po nadejściu wiadomości o sukcesie pod Toledo, faszyści urządzili niedzielną Castellaną wspaniałą manifestację...

Wojna powstańcza w Hiszpanii

Wojna powstańcza w Hiszpanii. Władze w Madrycie jest fakt że po nadejściu wiadomości o sukcesie pod Toledo, faszyści urządzili niedzielną Castellaną wspaniałą manifestację...

Uroki starego Gdańska

O polskich zabytkach i pamiątkach, które „zniknęły”

Wyspa Śpiżrzów na Motławie w Gdańsku, widziana od strony Zielonej Bramy

Archeologiczne zabytki dawnego Gdańska posiadają swe odrębne charakterystyczne piękno. Każdy, kto zabierze o to miasto jest wprost urzeczony pamiątkami i relikwiami dawnej przeszłości, zakłóci we wspomnie gnachy, budowle kościoły, domy i ulice.

Od dworca kolejowego niezbyt daleka droga prowadzi ku centralnej ulicy zabytkowej Gdańska. Jest nią Langgasse, Droga Elisabethwall - Dominikswall dochodzi się do pomnika Wilhelma I.

Za pomnikiem dumnie wznosi się Brama Wysoka, proważąc na wyżyny gdańskie, zbudowana w końcu XVI stulecia. Brama posiada nadzwyczaj bogatą rzeźbę, gdzie są umieszczone herby królów Prus Królewskich i Gdańska.

Za tą bramą mieszczą się liczne zabytki, w tym Wieża Wężowa i Katedra, mająca wewnątrz bardzo cenny wykład, gdzie w szczytach świątyni odżyła się każda średnio-wieczna wieź.

Tam, gdzie Langgasse przechodzi w Linienmarkt, wznosi się śmukła, wyrazista budowla Ratusza. W zewnątrz tym sporo pamiątek polskich. Wnętrze bardzo zasobne, dające zadiwiające świadectwo minionego przepychu.

Niektóre jednakowoż cenne artystyczne ślady polskość niszczy reka herbirzyńcy. Tak naprzykład w Sali Zielonej „zniknął” orzeł polski ze sklepienia, ponieważ w tym właśnie miejscu musiano przeprowadzić dajak oświetlowy.

A na obrazie przy wyjściu z tej

skłiki. Jak widać, stąd herb Polski jeszcze nie zdażył za natchnieniem szowinistycznego wandalizmu „zniknąć”.

Nad całym Gdańskiem góruje potężny kolos Mariackiego kościoła po katedrze londyńskiej największy kościół protestancki Europy, oddany ewangeliom gdańskim w roku 1577 przez Batorego. Ogólna powierzchnia jego wynosi 4.115 metrów kwadratowych a ponieważ 25 tysięcy osób.

W kierunku północnym, za ulicą Atsiädlischgraben rozciąga się

dawne Stare Miasto, przecięte malowniczo kanałami. Radmi, pełne starych, omszalością patyną dawne wieki pamiętających domów i zaułków, wprost romantycznych jak Nomenho!

Niezrównany urokiem chwyla za serce stary, wiekowy Gdańsk. Gdańsk — miasto, gdzie żyła i żyje historia, gdzie polska szczytność i polska nieśmiałość chadzały za panbrat — gorąco, urzekająco przemawia do polskiego serca, do naszej dumy, przeszłej i teraźniejszej.

Wznowiciel Czeresiewski

„Tydzień Szkoły Powszechnej” zainauguruje p. min. Świętosławski

W czasie od 2 do 8 października r. b. odbędzie się w całej Polsce „Tydzień Szkoły Powszechnej”, urządzony przez Tow. popierania budowy publicznych szkół powszechnych.

Tydzień ten zainauguruje przemówienie ministra oświaty prof. Świętosławskiego, które będzie transmitowane przez radio warszawskie na całą Polskę w czwartek o godz. 18.30.

Przez cały czas trwania „Tygodnia Szkoły Powszechnej” rozwinęła została szeroka propaganda na terenie całej Polski pod hasłem: „Ani jednego dziecka bez szkoły. Ani jednego poborowego analfabety. Ani jednego bezrobotnego nauczyciela”.

W niedzielną godzinę w całej Polsce odbędzie się zebrańca Towarzystwa z okazji „Tygodnia Szkoły Powszechnej” pod hasłem: „Budujmy szkoły”.

Król w koszuli rybaka Sensacja dla snobów angielskich

Król angielski już „wano wrócić” z wyprawą, a ciagle jeszcze nadchodzić mając egiptowski wakojsyni p. r. z.

Jak wiadomo Edward VIII jest wyrocznią mody i sensacji dla elit, a jego wyprawa do Egiptu w ubraniu rybaka, która trwała aż do ostatniej chwili, natęmiła już uwagę i zainteresowanie i w całym świecie.

W tym czasie rybak jest zasygnalizowany listami od rozmaitych eleganów, którzy proponują mu obywatelską sumę za taką samą koszulę, jaką od Edwardowi VIII. Rybak został bowiem nagrodzony za swe dobre serce i od tego czasu zebrał już pokąźną fortunę.

Przebywający w Warszawie belgijski minister gospodarki p. van Isacker złożył w poniedziałek wieniec na grzebiu Nieznanego Żołnierza.

Na ekranie życia

Grupa młodych prawników w Polsce wystąpiła z projektem utworzenia przymusowych, specjalnych „domów pracy” i obozów dla przestępców-recydywistów.

Zamierzenie podjętowane jest troską o odseparowanie całkowicie zawodowych przestępców od społeczeństwa i uniemożliwienie im praktyk.

Osobliwie recydywistów jest za sadą służyć i edowa.

Kilkunastokrotny, a nierazko — kilkudziesięciokrotny przestępca zawodowy m. i. a. razcał żadne wręcz rokuje nadzieję poprawy.

Odrębne ośrodki więzienne i domy przymusowej pracy dla recydywistów wydają się potrzebne nietylko z uwagi na zawodowych, niepoprawnych przestępców, lecz również z uwagi na innych, nierocydywistyczny element przestępców. Recydywista bowiem, odbywając karę wespół z więźniem, skazanym po raz pierwszy — wywiera wpływ niepożądany, szkodliwy.

Za całkowitym odosobnieniem zawodowych przestępców przeprowadzają te

dy wzięły racjonalnej kary, zmierzając do poprawy więzionego.

Cukier uwężonary

W Małopolsce ukazały się w sprzedaży paczuszki cukru po... 2 grosza. Za te „sumy” otrzymuje się dwie kostki cukru, zawinięte w papier.

Te miniaturkowe porcje cukrowe, sprzedawane w Małopolsce, zrodziła potrzeba. Obok zapalek, sprzedawanych na sztuki, pojawia się teraz cukier na sztuki.

Dwugroszowy cukier — to cukier niedrogi

Wielki uczyony

Z okazji trzechsetnicy amerykańskiego uniwersytetu Harvard, otrzymało doktoraty honorowe 34-uch uczonych światowej sławy, w tym — 9-ciu laureatów Nobla.

Wśród odznaczonych znajduje się antropolog polski, prof. Bronisław Malinowski.

Prof. Malinowski, autor kapitalnych prac o życiu ludów pierwotnych, jest postacią bardzo mało znaną wśród ogółu polskiego. Wykłada w Londynie. Ma światową sławę. W ołczyńno swojej mało kto jednak wie o nim i jego dziele naukowym.

Prawdzi.

Obrona Alkazaru

Bohaterzy kadeeci zamknęli w Alkazarze zmuszeni polskimi armatami wojsk rządowych opuszczają mury twierdzy.

W ten sposób, że co dzień odstawiam wóz do ich garażu i tam następuje rozliczenie; pewien procent targu dostaje na rękę, ako zapobieg d'a siebie, reszta idzie na pokrycie kosztów, smarów i na amortyzację samochodu. Za dwa — trzy lata, gdy w ten sposób cała należność za auto zostanie pokryta — Towarzystwo przestaje tytuł własności na mnie.

Taki system wprowadzania aut na rynek, jak se później dowiedziałem, jest tu stosowany bardzo szeroko. W doznym was s'e opłacają, skoro auto przestarzałe należy d'ż w Rumunii do rządowej, a takowski drugi kategorii (bez rad'a), są wspanałocia wobec warszawskich grańców.

Coprawda, benzyna kosztuje tu 23 grosze litr, d'żeki czemu i ruchu potężny i taryfa niższa.

Czułem s'e naprawdę zadowolony, gdy nas'onego dnia i'adac na spacer dwukrotnym, e'gankiem w'eh'kiem — usłyszałem z ust dorozk'arza zapytanie:

— Czy są jeszcze w Warszawie konie?

Mó! Boże, zdżył on wiedzą!

old

co w trawie piszczy

Dokola dewaluacji

Obecna sytuacja finansowa we Francji pod względem dewaluacji przypomina sytuację w Hiszpanii; jedni mówią o zwycięstwie, inni — o klęsce generała Franka.

Czynniki oficjalne Trzeciej Rzeczy zapewniły, że waluta niemiecka pod żadnym pozorem nie zostanie zdewaluowana.

Nie dziwnego, Niemcy mają ostatnio i tak nienajlepszą markę.

Nieprawdopodobne

Do posterunkowego na skrzyżowaniu Nowego Świata i Chmielnej w Warszawie podchodzi niepewnym krokiem jakiś mocno zwinany obywatel.

— Panie władzo ko...kochany, nie w

Przypowieść

o Jagodzie

Dotychezasowy komisarz spraw wewnętrznych i szef G.P.U. Jagoda został odwołany z tych stanowisk. Podobno dozwolona została spowodowana nadmierna gorliwość Jagody wyrażona w akcji antyroskistowskiej.

Sens moralny: Jagoda nie powinna być zbyt czerwona!

Brzegami Czarnego Morza

W wagonie z emigrantami

Na jednym porożniu dworca Głównego, przy pociągu bukareszteńskim — jest wyjątkowo toczny i gwaro.

Ochodzą właśnie kolejny transport „emigrantów” — w Konstanz i „Polonia” do Palestyny i to dla nich te gromady krewnych i dla nich te kwiaty (w oknach drugiej klasy) i te pokąźne zawiniątka z jadem (w oknach klasy trzeciej).

Z trudem znajduję miejsce i za plecami współpasażerów obserwuję przez okno hałaśliwy ceremoniał uroczystego pozegnania, w którym żargon miesza się z polskim, hebrajskim i rosyjskim.

Iu hebrajszczyków jest w wagonach? Na oko sadząc — przeszło stu za to na peronach przynajmniej pięć razy tyle i ta poloczona armia odprowadzających i odjeżdżających sprawia hałas, w którym gajają nawoływania konduktorów, i cieżkie szanie l'okomotywy, i zgrzyt kół

sem tobołów z pościela, kutrów, waliz i pakunków z prowiąntem.

Jest, co prawda, w pociągu wagon restauracyjny, ale po pierwsze „trejne”, po drugie — szkoda pieniędzy.

Skaćcaż przez rozłożone po korytarzach walizy — przeciekam się przez tłum i przysłuchuję się rozmowom. Ale nie rozmawiają tu po polsku, za to głośno i ostentacyjnie po hebrajski i w żargonie, jakby już teraz w pociągu chcieli podkreślić swoją rasową i językową odrębność.

Tylko w krytarzu drugiej klasy jakiś człowiek dyskutuje zawiązcę po polsku ze swoja towarzyszką o Zabytyniu.

Nowy Mołesz? Tak. On powołany jest widać przez Stwórcę przedwiecznego do wyprowadzenia Żydów z hitlerowskiej niewoli, tak jak ongiś Mołesz wprowadził ich z Egiptu.

Ktoś wraca z boku:

— Ale Egipcjanie gonili Żydów, a nasi ich naprawdę gonieć nie będą. Ten dowcip nie wywołuje śmiechu w wagonie; przeciwnie żartowniś miłknie pod ciężarem surowych spojrzeń swoich współwyznawców.

Dopiero na stacji granicznej w Śniatynie miłknie żargon, hebrajski, rosyjski i angielski (bo emigrantom do Palestyny są i reemigranci z Ameryki). Z celnikami nałpół i najbardziej rozmawiać po polsku.

Ale i mimo to pociąg stoi na granicy bite trzy godziny. Tyle bowiem czasu zajmują wciąż jeszcze mało skoordynowane formalności paszportowo — cełno — walutowe.

Nie tylko zresztą nasi celnicy opóźniają — ku rozpaczyc kolejarzy — bez pociągu poślizgniętego, rywalizują z nimi z powodzeniem pod tym względem ich koleśzy rumuński.

Ci ostatni podobno bezskutecznie szukali przez dłuższy czas przewoźnika transportu, który potrafiłby cała sprawę „jakos załatwić”. Ale — transport jechał samopas i był bezczarny.

Widać dlatego urzędnicy rumuńscy „obrabiali” go w sposób archaiczny i dokładny, co wywołało niezmierną konsternację wśród zwyczajnych dotąd pewnych siebie „chalców”.

O godzinie ósmej rano Rumunia powitała nas ciepłym wrześniowego poranku i k'ściami w drogę, gdzie na każdej stacji handluja bosa czarnaława dzieci — po 5 lei (18 groszy) terebka.

O godzinie 4 po pol., po dwudziestu siedmiu godzinach uciążliwej podróży, wydostaliśmy się z pociągu na dworcun bukareszteński.

Emigranci jadą dalej do Konstanz, skąd jutro odpłyną na pokładzie „Polonii” do ziemi obiecanej.

Powiedzmy im zatem „szczęśliwej drogi!” i rzucmy okiem na Bukareszt, który z roku na rok powiększa się, buduje i — motoryzuje.

Nowiuteńki, wspaniały Chrysler, w którym gra radio, nie jest bynajmniej prywatną reprezentacją iu miuzna, ale jedna z tysięcy kursujących po Bukarescie tancich takso-Rosianin opowiada mi dzieje swojego samochodu:

— Ten Chrysler jest moim, ale jeszcze do mnie nie należy... Przedstawicielstwo dało mi auto na spta-

Uczmy się pisać według nowej pisowni

Lekcja 55

Nazwy i nazwiska greckie i łacińskie przyswajają się w sposób następujący:

Pitia — a nie Pitka
Micy — a nie Mykeny
Dionizos — a nie Dionjos
Lidia — a nie Lidia
Możemy powiedzieć i napisać: Odysus, lub Odyszej
Achilles, lub Achill
Wergil — a nie Wergiljusz

(Według „NOWEJ PISOWNI” K. Nitscha. Wyd. Książnica Atlas).

Chór Dana śpiewa na Wystawie Radiowej

Dnia 30IX o godz. 17.00 w studiu na Wystawie Radiowej śpiewać będzie tak bardzo popularny chór Dana. Ci radioluchacze, którzy nie będą mogli udać się na Wystawę posłuchają swych ulubieńców w domu przy odbiornikach. Chór Dana śpiewać będzie w ramach koncertu rozrywkowego Małej Orkiestry Polskiego Radia pod dyr. Zdzisława Górzyskiego.

Silny skład Polski

na mecz piłkarski z Danią

Kapitan związku Polskiego Związku Piłki Nożnej...

W skład naszej reprezentacji wchodzi 15 zawodników...

Mistrzostwa jeździeckie w Lublinie

Mistrzostwa jeździeckie w Lublinie odbywały się od szeregu lat w Warszawie...

Wszystkie dni minął pod znakiem fatalnej pogody...

Znachorka pławiona w jeziorze

Dwie kąpielce o północy przy nowiu...

We wtorek nad ranem w Kaszubach, chorował obficie bogaty, na 60-morgowym gospodarstwie...

gdzie już przychodziło do zdrowia. Nie kocham na tym! Inna wiedza konkurująca zawodowo z pierwszą...

Wówczas większa wiedzma zapokoiła chorego kąpiel w jeziorze o północy...

Widziano zanurzone w wodzie, a ponieważ szamotała się, rzucano ją na glebie.

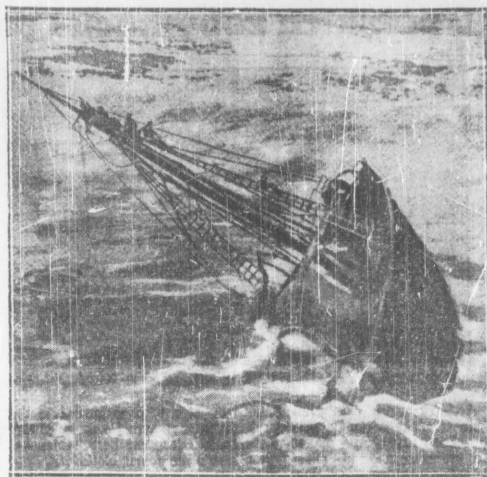
W otoczeniu członków rodziny zaniesiono chorego na brzeg jeziora...

Kobieta ostojnym wysiłkiem wytrwała się z topiel i zawlokła do domu.

Na skutek takiej „kuracji” stan zdrowia chorego pogorszył się do tego stopnia...

Widziano zanurzone w wodzie, a ponieważ szamotała się, rzucano ją na glebie.

Ofiara morza

Katastrofa rybackiego statku Solsagen pociągnęła za sobą śmierć 6 ludzi

Przez jeden... głupi deszcz i... 92 parasole za 16 franków

Cały Paryż śmieje się z tragicomicznej przygody pana Houplina...

Wzięcie 92 parasoli, które należały do niego. Kupiłem przecież tylko jeden parasol...

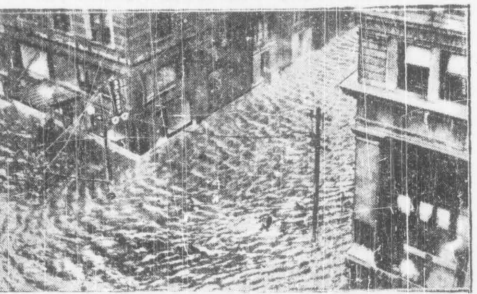
Houplin postanowił kupić niedostępne parasole: chodził specjalnie do kawiarni i restauracji...

Z 16 frankami w ręku przesiadł się przez tłum do stolika licytatora...

Wzięcie 92 parasoli, które należały do niego. Kupiłem przecież tylko jeden parasol...

Kiśrogo wieczora p. Houplin wzięty 12 parasoli i korzystając z ciemności...

Powódź po barzo

Podczas okropnej burzy w wschodnich dzielnicach Ameryki szereg miast przybranych został zalany.

PHILIPS STEREOFONICZNY RADIO WARSZAWSKIE

- 6.33 Gimnastyka. 8.00 Audycja dla szkół. 11.30 Audycja dla szkół: Leca, teca, odłuta...

ZAGRANICZNE

- 19.10 Lipsk. Piękni Włochy. 19.20 Budapeszt. Recital skrzyp. Ede Zathureczky...

Wyrok w procesie wołyńskim

Urzędnicy magistratu w Równem skazani

Zapadł wyrok w sensacyjnym procesie b. urzędników Zarządu miejskiego w Równem...

K. NORDEN Powieść Kariera Władki Brzuskówny

— Juszcie tak wesoło — mówi Wardeski, — a gdybyśmy tak na chwilę wstąpił do kawiarni na kawę i na muzykę.

przynajmniej racji Wardeskiemu, ale w duszy przyznaje mu ją stokrętnie. Samochód zatrzymał się wkrótce przed domem...

taby protekcji... ale gdyby pani pozwoliła, mógłbym pewnie rzeczy ułatwić. Jestem w dobrej komitywie z naczelnym dyrektorem...

— Tak jest. — W takim razie około godziny szóstej po południu możemy spotkać się w kawiarni.

Dzisiaj posiedzenie Magistratu

Dzisiaj 30 bm. o godz. 13-jej odbędzie się posiedzenie Magistratu, na którym rozpoznane będą następujące sprawy: 1) przeniesienie na emeryturę wóźnego Biblioteki Miejskiej Józefa Kurawickiego; 2) powierzenie wykonania planów rysunkowych Biurogostoku, wykonanych w r. 1933 przez firmę „Lot” w Warszawie tejże firmie; 3) uregulowanie reszty należności za projekt kanalizacji Biurogostoku; 4) przetarg na wydrukowanie 500 egzemplarzy 2-jej części „Wiadomości Statystycznych m. Biurogostoku za lata 1929—1934”; 5) wydzierżawienie od powiatowego Zarządu Drogowego w Białymstoku części pasa drogowego na ustawienie budki wodociągowej; 6) udzielenie Słow. Miesz. Przemd. subdyjmu na pokrycie kosztów urzędzenia obchodu dożynkowego; 7) ponowne rozpatrzenie i przyjęcie

statutów publicznych szkół dokształcających zawodowych męskiej i żeńskiej; 8) sprawa postracenia od dn. 1 października r.b. rat pożyczek udzielonych pracownikom miejskim.

Godzina 2 popołudniu—deszcz miły. Pod sosną, przy drodze, leży na znak młoda kobieta w żołnierskim szynelu, jasne włosy spływają z pod furaczką, maska gazowa wisi na piersi. Żołnierz - kobieta...

Padła może na polu bitwy, może „dała od wrzawy wojennej...”. Czy kula nieprzyjacielska ją dotknęła, czy zdradliwy obłok trującego gazu, pelznący we mgle dżdżystego dnia?

Podbiegają trzy umundurowane sanitariuszki z noszami, odwiązują pasy, prostują płótno i ostrożnie kładą na niem ciężką ranną, lecz jeszcze żywą...

Skąd ten obrazek? Czy z czasów minionych wojen przelotne wspomnienie, czy współczesny epizod z bratobójczych walk w Hiszpanii? Czy może rysujący się z wyobraźni fragment przyszłych zmagania się narodów, w których kobieta popołu z męczyzną będzie musiała z bronią w ręku walczyć o ocalenie i za nią ginąć?

Lecz porzućmy domysły i fantazje. Obrazek powyżej przedstawiony może oglądać od kilku dni każdy filister białostocki na 11 km od miasta rodzinnego, w pobliżu zaanej osady Zielenka.

W sobotę mieliśmy sposobność dzięki uprzejmiej inicyjatywie dr. Rydera, prezesa białostockiego oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża, zwiedzić

Na zakończenie budowy „Domu Ludowego”

W wyniku starań w centrali Banku Gospodarstwa Krajowego o udzielenie pożyczki w wysokości 150 000 zł. na zakończenie budowy „Domu Ludowego” im. Marszałka Józefa Pił-

sudskiego, oddział białostocki tegoż banku w najbliższych dniach otrzymała promesę na przyznana pożyczkę, której realizowanie nastąpi po załatwieniu niezbędnych formalności.

Na froncie P. C. K.

siedzibę skoszarowanego kursu dla instruktorów i instruktorów kl. II ratownictwa ogólnego i przeciwgazowego. Uczestnicy w kursie 58 osób (ze znaczną przewagą kobiet), które przybyły z rozmaitych powiatów naszego województwa.

Komendantem obozu jest inspektor okręgowy P. C. K. porucznik Jerzy Wilczyński. Wojsko delegowało 2 instruktorów i wypożyczyło namioty. Sprzęt ratowniczy i pomocy naukowych dostarczyły: P.C.K., Ubezpieczalnia Społeczna i L.O.P.P. Panie ze Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet przekazały kursowi do użytku łóżka, naczyńia kuchenne i urządzenia po kolonialnej letnicy. Poza to przyszedł z pomocą Wydział Powiatowy i zarząd dóbr Dąbldy, w którego budynkach mieszkają kursistki.

Młodzież męska bawiące obożem w lesie, w namiotach. Chociaż uczestnicy już wstępnie wyszkoleni dla drużyn ratowniczych, dopiero tutaj okazuje się, jak mało mieli odpowiedniej zaprawy.

Więc przechodzą na kursie całe ratownictwo ogólne i przeciwgazowe, gazownawstwo i musztrę oraz wychowanie fizyczne.

Caly tryb życia i rygor jest wojskowy, a wyszkolenie przystosowane do służby w terenie.

Zwiedzamy sałę wykładową, gdzie dwóch lekarzy udziela wiadomości teoretycznych. Na ścianach tablice pokazowe strasznych skutków zatrucia i poparzenia gazami, obok maski ochronne i ich części składowe, modele anatomiczne i t.p. Opodal w składzie—nosze ręczne i na kołach oraz inny sprzęt ratowniczy.

Zaglądamy do męskich namiotów w lesie i do mieszkania kursistek, które żołnierską prostotę wnętrza upiększyły bukietami kwiatów, wreszcie kurzystam z gościnnego zaproszenia na smaczny obiad pod wielkim płótnem, które doskonale chroni nas od deszczu.

Po obiedzie obecność gości mać przepisowy odczynnik. Więc zaczynają się pokazowe ćwiczenia w typowo wojskowym orduku. Grupa męska manewruje składanymi noszami na kołach, kursistki dźwigają na mrszu ciężkie nosze ręczne, na komendę składają je i rozkładają, ucząc się szybkiego, sprawnego nakładania i zdejmowania maski.

A w pobliżu ciągną drogą furmanki i przejeżdżają wieśniaczki z diuwajami osobliwym manewrem żołnierek w długich, twardych szynelach, a zwłaszcza o wym niesamowitym „ryj- jom”, które zwiśają z pod buni- bni, niewieścich czuprynek...

Bo ludność okoliczna nie miała jeszcze czasu nawyknąć do tego, co tu się dzieje. Kurs trwa bowiem dopiero od kilku dni i niezadługo będzie zakończony. Okres 10-dniowy jest, jak stwierdza p. komendant Wilczyński, niestety zbyt krótki, aby wystarczyć na dokładne wyszkolenie. Może w roku przyszłym, jeśli Polski Czerwony Krzyż znajdzie odpowiednie fundusze, kurs przedłuży się do 3 tygodni i osiągnie należyty stopień wydajności.

Godzina 3-cia, czas wracać. Żegnamy dziarską drużynę, jej zwierzchników oraz przedstawicieli Czerwonego Krzyża—dr. Zablockiego i sędziego Markowskiego.

Karetką pogotowia, tym razem w propagandowej roli samochodu turystycznego, odwozi nas do miasta. (m)

Zbiegły z więzienia Szejda został wydany przez Litwinów

Specjalista od kradzieży aparatów fotograficznych—Władysław Szejda, zbiegły w dniu 26 sierpnia b. r. z więzienia białostockiego, został ujęty dnia 17 b. m. przez Litwinów po przekroczeniu granicy polsko-litewskiej. Po 7-dniowym pobycie w areszcie, został wydany przez władze litewskie żołnierzom K. O. P'u w Druskienikach.

Za nielegalne przekroczenie granicy pociągnięto go do od-

powiedzialności i osadzono w więzieniu w Grodnie.

Prokuratura przy Sądzie Okręgowym w Białymstoku wyda przedprowadzenie zarządzenie przetransportowania Szejdy do tutejszego więzienia, poczem wszczęte będzie śledztwo w sprawie jego ucieczki.

Zemsta porzuconej Kochanki

Wczoraj na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego zasiadła 35-letnia Chaja Zwilczyńska, która przez 9 lat mieszkała ze swym kochankiem S. Wasilewskim w Wilnie.

W zercu b. r. Wasilewski porzucił ją i wyjechał do Białegostoku, gdzie zamieszkał z jakąś kobietą.

Rozżalona Zwilczyńska przybyła z Wilna i odnalazła niewiernego kochanka, oblała go w dn. 30 lipca na Rynku Kościuszki kwasem solnym, parząc mu szwie i uszy.

Sąd skazał ją na 8 miesięcy więzienia.

Krwawe porachunki sąsiedzkie

We wsi Brańszczyk został zabity kamieniami i nożami Józef Kowalski (l. 26) znany awanturnik. Zabójstwa dokonali jego sąsiedzi Stanisław Białous i Franciszek Kalfik, których przekazało władzom sądowym.

Zwyrodniał starzec

Przed Sądem Okręgowym stanął 73-letni Ignacy Zmitrowicz, oskarżony o to, że w końcu maja b. r. zniewolił 11-letnią L. J. Po rozpoznaniu sprawy przy drzwiach zamkniętych Sąd skazał zwyrodnialca na rok więzienia z zawieszaniem kary na 5 lat.

Z kroniki policyjnej

Władysławowi Litwinczukowi (Kawalerska 46) skradziono płaszcz gumowy, dywan i narzędzia ciesielskie wart. 50 zł. — Antoniemu Bujsie „am. w koszarach gen. Bema skradziono rower firmy „Łucznik” wart. 50 zł. — Mariji Biernackiej (Zgoda 26) skradziono 20 zł. — Mariji Wysockiej (Pierackiego 92) skradziono damskie palto wart. 40 zł. — Na posesji Nr. 25 na Białymstoku bracia Czesław, Jan i Edward Linowski, dotkliwie pobili brata Józefa Linowskiego, którego pogotowie Linasa Chacedek przewiozło do szpitala żydowskiego.

Ulica gen. Orlicz-Dreszera

Mieszkańcy przedmieść „Słoboda” i „Bazantarnia” złożyli memoriał do prezydenta miasta, w którym proszą o przemianowanie nazw ulicy Dzielnej i Wspólnej na jedną ulicę im. Gen. Orlicz-Dreszera. Poza to w celu uczczenia pamięci tragicznie zmarłego generała, podpisani złożyli na memoriale na ręce prezydenta miasta sumę 81 zł.

Wczoraj p. prezydent wysłał autorom memoriału podziękowanie, przeznacząc pieniądze na F.O.N. Sprawa przemianowania ulic przekazana została specjalnej komisji.

W sobotę mieliśmy sposobność dzięki uprzejmiej inicyjatywie dr. Rydera, prezesa białostockiego oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża, zwiedzić

Treningi bokserskie

Pod przewodnictwem wiceprezesa okręgu bokserskiego, p. komisarza Kontryma odbyło się zebranie zarządu. W przyszłą niedzielę reprezentacyjna drużyna boksersów wyjeżdża na mecz do Łodzi.

W poniedziałki, środy i piątki w godz. 20—21.30 w sali gimnastycznej szkoły powsz. odbywają się treningi dla początkujących amatorów boks.

Przedprzedaż biletów na film „DZISIEJSZE CZASY”

Wobec wielkiego zainteresowania, jakie wywołał film „Dzisiejsze czasy” z Charlie Chaplinem, kino „Modern” urządziło, począwszy od dnia dzisiejszego, przedprzedaż biletów, które są do nabycia: w firmie „Plutos” Sienkiewicza 14 przez cały dzień oraz w kasie kina w godzinach wieczorowych. Bilety w cenie 54 gr. w ograniczonej ilości.

Jeszcze raz „Matura”

Wobec olbrzymiego powodzenia komedii „Matura”, która na poprzednich przedstawieniach publiczność białostocka przyjęła bardzo przychylnie, darsząc artystów brawami przy podniesionej kurtynie, Teatr Objazdowy powtarza ją w „Palace” jeszcze raz w dniu dzisiejszym o godz. 8.30 wiecz.

312.576 osób OGLĄDAŁO TEN FILM TYLKO W WARSZAWIE

MILJONOWE TĘLMA NA CAŁYM ŚWIECIE WPROWADZIŁ W NIEOPISANY ENTUZJAZM

CHARLIE CHAPLIN

w największym arcydziele wszystkich czasów

DZISIEJSZE CZASY

Wybitne osobistości o Chaplinie i jego filmie:

H. G. WELLS: „Na miano największego artysty świata zasługuje wyłącznie niezrównany Charlie Chaplin. Jestem dumny, że mogę go nazwać moim osobistym przyjacielem.

BERNARD SHAW: „Dzisiejsze czasy” to najlepszy film, jaki kiedykolwiek w życiu widziałem. Świat powinien być głęboko wdzięczny Chaplinowi, który stworzył ten arcydzieło.

JUŻ WKRÓTCE W KINIE „MODERN”

Początek 5 CENY OD 54 gr.

Film, który wywołał zachwyt na całej kuli ziemskiej

W CIENIU SAMOTNEJ SOSNY

W roli głównej SYLVIA SIDNEY

Ponadto: Wódz Naczelny Gen. Rydz-Śmigły w Paryżu

Dyrekcja Cafe „OAZA” ul. Kilińskiego 62

zaw iadama, że z dniem 1 października r.b. zaangażowała **najlepsze siły artystyczne**

codziennie koncert od godz. 6 do 10 wiecz.

Dancing od godz. 9-jej wiecz.

GABINETY. Sala bridge'owa.

Ceny przystępne.

„SWIAT” Ceny od 54 gr. Pocz. 5, 620, 820, 10

Dziś PREMIERA

Najweselesza i najlepsza komedia polska korona produkcji polskiej

Bolek i Lolek

w rol. gl. **Dymsza ZNICZ FERTNER**

Ta trójka gwarantuje wartość filmu!!!

Dotychczasowe komedie polskie były niczym wobec tego filmu.

KOWALSKINA prosi o dorosłych, za sw. film

KLASYCZNE 24 sceny umocowionych **BOLACH GŁOWY**

Dr. Szacki Choroby uszu, gardła i nosa **powrócił** ul. Kilińskiego 25, tel. 5-80.

DZIS 5, 615, 815, 1015

SMOSARSKA Zabczyński Sielański w wesołej komedii **Jadzia** APOLLO

TRWAŁA, ESTETYCZNA, TANIA

PAPE BITUMICZNA „WUKOLIT”

PAPĘ O POWŁOCIE ALUMINJOWEJ „ALUMIT”

w wielkim wyborze po cenach fabrycznych: Skład artykułów technicznych wodociągowych i wyrobów podobnych

J. KUPFERBERG Białystok, Kilińskiego 11, tel. 3-58.

Dr. A. Adamowicz Weneryczna, niemc z, skórno Białystok, ul. Murza, Piłsudskiego 17, telef. 6-40. Godzinny przyjeżdż: 9—11 4—7 wiecz.

Dr. M. Kacnelson Choroby weneryczne-skórne Przymyśle od godz. 9—11 i od 4—7-jej BIAŁYSTOK. Kilińskiego 8 Telefon, 8-81.

JEANETTE MAC DONALD i NELSON EDDY

ROSE MARIE MELODYJNY POEMAT MIŁOSNY **ORAZ**

REWELACYJNY WYNAZAZEK — DALSZY ETAP W ROZWOJU SZTUKI KINEMATOGRAFICZNEJ (AUDIOSKOPIKS)

Wkładając otrzymane złozone - czerwone okulary osłamią zdumiewające efekty:

1) Woda tryska na nasze ubranie. 2) Dźwięczna skacze nam na głowę. 3) Mysz ciałuje nas. 4) Piłka leci na widownię. 5) Rewolwer z ekranu u naszego czoła. 6) Traża gra tuż przy naszym uchu i t. p.

Wydawca - Redaktor - **MARJA LUBKIEWICZ-LEWANDOWSKA**, Polskie Zakłady Graficzne „Dziennik Białostocki”, Legionowa 1, Telef. Nr. 63.